

قال رسول الله ﷺ:

﴿إِذَا عَمِلَ أَحَدُكُمْ عَمَلًا فَلْيُتَّقِنْ﴾

الكافي، ج ۳، ص ۲۶۳

امام خامنه‌ای مدظله العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی،
وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

هنر؛ اهمیت و جایگاه هنر

شناسنامه مطلب	
مطلب	m-h-45
رده	هنر و رسانه / اصول و مبانی هنر / هنر از نگاه امام خامنه‌ای
برچسب	هنر، نفوذ پیام هنری، زبان گویای هنر، عمق یافتن انقلاب، گسترش انقلاب، پیام هنری
توضیحات	

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی **نُمو**

nomov.ir

نفوذ پیام هنری در عمق جان مخاطب

بنده جزو دوستاناران هنر و معتقد به رسالت هنر هستم؛ یعنی من از بن دندان به هنر معتقدم. عده‌ای هنر را تجملاتی و تشریفاتی و مثل زعفران روی قاب پلو به حساب می‌آورند؛ ولی بنده این طور عقیده ندارم. من برای هنر نقش واقعی، جدی و اساس قائلم. امروز هم بیشترین ضربه‌ای که دارد در دنیا به ما می‌خورد، از کارکرد هنر است. حتی کارهای ارتباطی که انجام می‌دهند، اگر آن را با هنر آمیخته نکنند، اثر ندارد. همین پرو پا گانده‌های معروف دنیا خودش یک هنر است؛ اینها با کارهای غیرهنری و غیرفیزیکی حل نمی‌شود؛ هنرمندی لازم دارد تا بتواند یک پیام را در عمق جان مخاطب خود حق جلوه دهد؛ در حالی که باطل محض است. دنیا دارد این طوری عمل می‌کند.^۱

هرچه ما جلو می‌رویم، نقش ارتباط‌گیری با هنر بیشتر آشکار می‌شود؛ ارتباط گرفتن با ذهن و دل مخاطبان خود، مردم خود، با کمک ابزار بسیار کارآمد هنر. امروز آن کسانی که پیامی برای مردم دارند؛ چه پیام رحمانی، چه پیام شیطانی - فرق نمی‌کند - بهترین وسیله‌ای که در اختیار می‌گیرند، وسیله‌ی هنر است. لذا شما می‌بینید به کمک هنر، امروز در دنیا باطل‌ترین حرفها را در ذهن یک مجموعه‌ی عظیمی از مردم به صورت حق جلوه می‌دهند که بدون هنر امکان نداشت، اما با هنر و به کمک ابزار هنر این کار را می‌کنند. همین سینما، هنر است؛ همین تلویزیون، هنر است؛ انواع و اقسام شیوه‌های هنری را به کار می‌گیرند برای اینکه بتوانند یک پیام باطل را به شکل حق به ذهن‌ها منتقل کنند. بنابراین هنر اینقدر اهمیت پیدا کرده است.^۲

هنر چیزی است که همه‌ی ذهن شعورهای عالم - عامل و مستمع - با به کار بردن و با التذاذ به آن، می‌خواهند استفاده کنند. اصلاً در دنیا کسی وجود دارد که صاحب عقل باشد، ولی نخواهد از هنر استفاده کند؟ طبیعی است که همه می‌خواهند از هنر استفاده کنند. یکی از انواع استفاده هم این است که

۱. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۸۱/۰۹/۲۶

۲. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار جمعی از مدحان و ستایشگران اهل بیت علیه السلام، ۱۳۸۷/۰۴/۰۴

یک نفر، اندیشه‌ی ناپاکی را با یک وسیله‌ی هنری در ذهن‌ها بریزد. بنابراین، آن فرد هم می‌خواهد از هنر استفاده کند - اصلاً جای ملامت نیست - مثل پول و سلاح که از آن استفاده می‌کنند.^۱

زبان رسای هنر در موضوعات پیچیده

هنر، زبان رسایی برای همه موضوعات و بخصوص موضوعات پیچیده‌ای مثل انقلاب است. هرچه امثال من درباره انقلاب بگوئیم، نخواهیم توانست آن حقیقت عظیم را تشریح کنیم؛ مگر این که زبان هنر وارد میدان شود. زبان هنر است که می‌تواند حوادث عظیم را تبیین و تشریح کند و ذهن‌ها را روشن نماید. بنابراین، همان‌طور که اشاره کردید، کاملاً درست است؛ هنر چنین نقشی را دارد.^۲

بدون هنر، حرف عادی جای خودش را حتی در ذهن کسی پیدا نمی‌کند، چه برسد به این که جذابیت داشته باشد و جایگیر و ماندگار شود. هنر مهمترین وسیله است برای گسترش یک فکر درست یا نادرست. هنر، وسیله، ابزار و رسانه است؛ رسانه‌ای بسیار مهم. هنر جزو برجسته‌ترین مخلوقات الهی است و جزو ارزشمندترین صنوع پروردگار است، که باید آن را ارج گذاشت. اگر از ابزار هنر در کارهای علمی و القائات فکری و علمی که از صدا و سیما پخش می‌شود، استفاده شود. ماندگاری و جاذبه‌ی آن کارها مضاعف خواهد شد.^۳

امکان عمق یافتن و گسترش انقلاب فقط با بیان هنری

هنر، بهترین وسیله برای انعکاس مفاهیم و مسائل است. اگر انقلاب و جامعه‌ی اسلامی از هنر فاخر و برجسته برخوردار نباشد، نخواهد توانست مکنونات قلبی خود را به مخاطبان خودش برساند و با آنها ارتباط برقرار کند. هنر چیزهایی را منعکس می‌کند که بیان ساده و عادی نمی‌تواند آنها را منعکس کند؛ مخصوصاً به نسل‌های آینده و همین‌طور به نسل کنونی.^۴

۱. بیانات در دیدار جمعی از هنرمندان سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸/۲۱/۰۸

۲. بیانات معظم له در جلسه پرسش و پاسخ با جوانان در دومین روز از دهه فجر (روز انقلاب اسلامی و جوانان)، ۱۳۷۷/۱۱/۱۳

۳. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در جمع کارکنان سازمان صداوسیما، ۱۳۸۳/۰۲/۲۸

۴. سخنرانی در دیدار گروهی از خانواده‌های شهدا و جانبازان و اقشار مختلف مردم، ۱۳۷۰/۰۸/۰۱

هر پیامی، هر دعوتی، هر انقلابی، هر تمدنی و هر فرهنگی تا در قالب هنر ریخته نشود، شانس نفوذ و گسترش ندارد و ماندگار نخواهد بود و فرقی هم بین پیام‌های حق و باطل نیست.^۱

ما این حقیقت را باید باور کنیم که عمق یافتن و گسترش پیدا کردن انقلاب، هم در داخل و هم در خارج از مرزها، فقط و فقط با هنر امکانپذیر است. مثلاً فرض بفرمایید که بنده به عنوان رئیس جمهور - آن وقتی که متصدی این عنوان بودم و در آن ساختمان بودیم - بنشینم و مدتی مثلاً بیست روز کار کنم تا یک نطق فراهم شود. از مشاوران کمک بگیرم؛ از همفکری‌ها کمک بگیرم؛ از اطلاعات گوناگون کمک بگیرم و نطقی یک ساعته در سازمان ملل ایراد کنم. دیگر از این بالاتر چیست؟! برای یک کار رسمی، برای یک نطق، کدام منبر از منبر سازمان ملل بلندتر و عمومی‌تر و کدام گوینده از یک رئیس جمهور رسمی‌تر و کدام حرف از آن حرف‌ها جدی‌تر؟!

من سخنرانی‌هایی را که داشتم، خدمت امام می‌بردم و ایشان هم غالباً تصحیح و حک و اصلاح می‌کردند؛ نظر می‌دادند و تأیید می‌فرمودند؛ چنان که همان سخنرانی را ایشان تأیید کردند. خوب؛ یک سخنرانی جانانه در چنان جایی توسط یک رئیس جمهور، آن هم با جرأتی که بنده آن‌جا به خرج دادم، خوانده شد و در دنیا هم پخش گردید. شما فکر می‌کنید این سخنرانی چقدر در افکار و دل‌های مخاطبین خود اثر گذاشت؟ اگر محاسبه کنیم، به نسبت آنچه که یک پیام نیاز دارد، خیلی کم بود! آن، پیام ما بود دیگر! به دوستانم گفتم که من در نطق سازمان ملل می‌خواهم «پیامبرانه» سخن بگویم نه «سیاستمدارانه!» همین‌طور هم بود. با دعا شروع کردم: «بارالها...!» این‌طور شروع کردم. این پیام پیام انقلاب بود. توقع است که خیلی گسترش و نفوذ پیدا کند و خیلی در دل‌ها تأثیر بگذارد و در گوشه و کنار دنیا، اگر کسانی شنیده باشند، بگویند: «عجب! چه حرف‌هایی!» اصلاً طبیعت پیام‌های معنوی، آن طبیعتی نیست که بشود با حرف زدن معمولی بیان کرد؛ بخصوص از موضع یک حالت رسمی. این پیام‌ها را جز از طریق هنر نمی‌شود بیان کرد.^۲

۱. گفتگو با اعضای سومین کنگره شعر و ادب دانشجویان سراسر کشور - جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۵/۹/۲۷

۲. بیانات در دیدار مدیر و برنامه‌سازان گروه تلویزیونی شاهد ۱۳۷۱/۰۲/۰۷